

Entrevistadora: ...una mica per ordre... Primer, la pregunta indiscreta: edat?

Professor: 57.

E: Sexe: home. Estudis: quina és la teva formació inicial?

P: La meva formació inicial? Bé, jo... si tan inicial és...

E: No em vinguis amb l'EGB! Vull dir formació acadèmica...

P: La meva formació acadèmica: sóc llicenciat en Filologia Romànica, subsecció Hispàniques a Barcelona, Universitat de Barcelona, dels anys 69 als 73-74. I després tinc una segona llicenciatura en Filologia Catalana, aquí a la Universitat de... quan encara era de Barcelona, però aquí a Tarragona, abans de ser URV. I ja està. No sóc Doctor.

E: Tampoc mestre? No has fet cap Magisteri?

P: No, no vaig fer Magisteri. Només tinc aquestes dues llicenciatures.

E: Home... només...

P: No, home, vull dir que no he fet doctorats...

E: Des de quan et dediques al que és la docència universitària?

P: Des de l'any 75. L'any 75, el gener del 75. De manera que ara n'he fet trenta.

E: Aquí? Sempre aquí?

P: Sí, sí. El que era l'Escola de Mestres, a l'antiga localització, al Miracle. O sigui que encara era la vella. És molt fàcil de recordar perquè al 75, clar, la mort de Franco... Doncs, al novembre jo ja ensenyava; al gener havia entrat en una substitució d'una companya que esperava una criatura. Vaig entrar de gener a juny, al curs 74-75. I després ja vaig entrar a temps complet a partir del 75. De manera que va morir Franco al novembre. I al gener del 76 vam venir aquí a l'edifici actual; i fins ara.

E: Abans d'entrar aquí, vas treballar en algun lloc?

P: No. Havia fet algunes coses. Havia intentat entrar a la UNED, a Tortosa, on havia estudiat jo la Secundària. Però, en realitat em van intentar contractar en una escola privada de Reus, la Montsant. Vaig estar a punt d'entrar-hi, però justament aquells dies de preparació en aquell curs per entrar allà, que hauria fet de mestre durant un temps segurament, en aquella escola, un antic professor que ja treballava aquí quan jo era estudiant i d'això el coneixia, que era el professor Vallès, de Química, no sé si us sona, un senyor que era un professor, diríem, històric de l'assignatura de Química a Reus, a l'Institut de Reus. També treballava aquí a la Normal. I els anys que em va conèixer a mi, també anava a Tortosa, a l'Institut de Secundària. I allí em va conèixer. I se'n recordava de mi. Simplement, em va trucar quan hi va haver aquesta baixa. Ell, no sé si tenia algun càrrec en aquell moment, a la Normal. I em va trucar si m'interessava venir. I vaig dir que sí. Llavors, vaig deixar el que d'entrada semblava que hauria pogut entrar a la UNED o, fins i tot, aquesta de la Montsant que us dic, i vaig venir a aquella substitució. I així és... Així va ser.

E: Quines són les assignatures que has... Ah, sí... Si t'agrada, després de tot aquest recorregut, anys i panys, si t'agrada ser professor universitari.

P: Sí, sí, sí. M'encanta. Jo no ho tenia previst ni desitjava ser professor universitari. Jo, quan estudiava a la carrera, volia ser professor de Secundària! I tenia al cap la il·lusió de ser professor d'Institut! I això és el que jo volia ser des de, que jo recordi, des de l'adolescència. I a més a més, professor de Llengua i Literatura. Volia ser això. Sempre ho vaig tenir molt clar. I, bé, no ho he fet a la Secundària, i de fet, m'ha quedat una certa nostàlgia o una certa frustració perquè valoro molt la Secundària. La Primària, no cal dir que també, ara que hem treballat tant aquí, preparant la gent que ha de fer la Primària. Però la Secundària sempre m'ha cridat molt l'atenció especialment. I, ja dic, una certa frustració i una certa admiració, a més a més, per aquest nivell, perquè sabeu, tant com jo o més que jo, que és una etapa molt dura per treballar i que hi ha gent molt cremada i que jo els admiro en moltes coses. I una prova d'això, una petita prova d'això, m'ha quedat que sempre tinc moltes ganes d'anar a les proves d'accés, a les PAAU, per veure, encara que sigui per un forat, com és la Secundària i quan vénen la canalla aquesta que arriben aquí, els nostres, d'on

vénen, quin nivell tenen quan arriben, i per tant, corregir. Sempre m'hi he dedicat. Ara, de fet, sóc sotscoordinador de català de les PAAU.

E: Quines són les assignatures que has impartit al llarg del últims anys?

P: Buf!

E: Dels últims.

P: Ah, dels últims. Dels últims, doncs, bàsicament després d'una etapa d'uns quants anys en què feia Català, Llengua Catalana a primer, durant uns quants anys... després ja va haver-hi la constitució dels diferents Departaments i la lluita per veure en quines àrees, els uns i altres ens posàvem segons la nostra inclinació. Dic lluita perquè de vegades hi va haver algun problema, algun conflicte. Nosaltres... jo, concretament, vaig optar per l'àmbit de la Didàctica de l'idioma, més que per l'idioma en si. Jo sóc filòleg, simplement, no?, i per tant, era també molt lògic que m'hagués posat a Llengua i ja està i hauria anat a Filologia Catalana, segurament. Però, en conjunt, els companys que som aquí des del moment que ja érem escola normal, vam tenir aquesta inclinació cap a la Didàctica Especial, no? I, per tant, hem optat per la via d'introduir-nos dins de l'àrea de Didàctica de la Llengua i la Literatura. Llavors, tota l'àrea en si, ja sabeu que no és qüestió d'una sola persona sinó que és l'àrea que va als Departaments, no?. Per tant, de moment, vam ser al Departament General d'Educació i Psicologia, i després quan es va partir, ara som al Departament de Filologia Romàniques, tota l'àrea en si. Llavors em dius sobre les assignatures, ho dic per això. Després ens vam quedar les assignatures pròpiament didàctiques de l'idioma i, per tant, des de llavors que faig sempre Didàctica de la Llengua. He fet, bàsicament, i faig a Primària, a l'Especialitat de Primària. Agafo 2n i 3r, els tinc dos anys. I darrerament, així que us deia en començar, clar, com que la companya s'ha de jubilar, ella és l'especialista en contes i Literatura Infantil, Juvenil. I per tant, doncs ara, ella m'està impulsant perquè jo agafi la feina aquesta. Entre els companys, doncs, més o menys, ens hem anat parlant a veure què és el que podem fer quan ella marxi. I jo he pensat que aquesta part em podria agradar, em podria interessar però a la vegada tenia por, perquè no sóc especialista en això, jo. M'estic formant ara, diríem. Però a mi, m'està agradant molt, m'està agradant molt, sí, sí, sí. No arribaré mai a ser

ni la meitat del que és ella, però m'està agradant molt. A més a més, és que la gent d'infantil m'atrau, m'atrau molt.

E: És gent molt especial.

P: I més bona, i més predisposada, i més treballadora que la resta. I estic encantat, de veritat. Sí, sí. Després, una altra cosa que no he dit és que jo tinc una altra faceta en la meva formació que és el món de la imatge en el cinema. De tota la vida que he treballat el cinema. D'estudiant, havia anat a classes de Miquel Porter, a Barcelona, i sempre m'ha interessat molt. De fet, també m'ha quedat una altra frustració, d'aquestes que us deia abans, que era haver-m'hi dedicat, de fet, al cinema, i no al món de l'Ensenyament. Això ja és una altra història, no? Però bé, al final no va ser i m'ha quedat aquest amor pel cinema. I sempre he fet coses relacionades amb això, aquí a la facultat d'ençà que era una Escola de Mestres i ja havia tingut càrrecs a la Direcció, i això, doncs, també vam muntar un cine-club. I sempre hem fet coses de cinema. I també ara. I últimament, doncs fem amb la ¿?, que dèiem abans, que també és de la RAM, doncs fem assignatures de lliure elecció de cinema. I ara, fa uns quants anys també. Jo ara en porto 5 o 6 que faig una assignatura de lliure elecció que en diem "Interpretació de la Imatge Cinematogràfica". I m'ho passo molt bé fent-la. I jo crec que és interessant.

(sona el telèfon, es talla gravació)

E: Quan vas començar, quins records tens? Quins problemes vas tenir? O...

P: Quan vaig començar, lògicament, estava molt verd; però molt, molt, verd. I tenia, diríem, l'entusiasme de ser Llicenciat i allò que m'havien explicat, i allò que havia après, i que havia assimilat a la Facultat. En aquells moments, doncs, jo creia que era simplement abocar el que jo sabia. I a partir del meu entusiasme, creia que es tractava de comunicar allò que ja sabia i ja estava. I és clar, em vaig pegar cada bastonada que... Però va ser evident... De manera que, moltes vegades, em trobo a aquests antics alumnes d'aquells primers anys, que és clar, jo tenia 26 anys i ells en tenien 20, érem pràcticament col·legues, i a vegades, quan ho parlem i ho recordem, jo els dic: "M'heu de perdonar perquè jo amb vosaltres vaig aprendre, però a partir de moltes

bastonades i de moltes equivocacions". Vist ara, clar. Perquè és clar, si eres inconscient, no tenies formació didàctica de cap mena.... la gent, quan sortim de les facultats, ja ho sabeu. Vaja, vosaltres per sort vostra, ja no tant. Però nosaltres, quan feies les carreres, doncs, no hi havia cap implicació didàctica de res, tot i que la nostra, les que són carreres humanístiques i de lletres estan orientades bàsicament a la docència, no? No ens feien fer ni CAP, ni res de tot això. I jo encara amb més responsabilitat havent d'entrar en un centre com aquest en què has de formar els mestres, imagineu-vos! Sí, sí. Així va ser, de manera que jo sempre he tingut aquesta ànima, aquesta sensació de dir: "no saps de què va i et poses en un lloc que has d'ensenyar coses que tu ni saps ni t'has plantejat!". És clar, llavors va ser l'interès meu de posar-me al dia, de posar-me a to, de formar-me al màxim, d'anar a totes les escoles d'estiu hagudes i per haver, d'anar a Rosa Sensat, d'anar a veure mestres, d'anar a treballar amb gent que sé que valen i a partir d'aquí vaig anar situant-me una mica i, a poc a poc, a partir dels fracassos i d'algun encert vas aprenent. Però va ser dur el començar. Jo creia una cosa, i amb aquesta inconsciència suposava que ja estava tot. Però no, no. Després ja vaig anar sent més conscient, no cal dir. I a partir d'aquí hem anat aprenent el que podem saber ara, no?

E: A banda d'aquesta formació que vas anar fent, va haver alguna persona, algun company de la pròpia facultat o de fora que tu diguessis: "bé, a banda de la formació que jo anava buscant, em va ajudar d'alguna manera"?

P: Home, érem uns quants que ens trobàvem així, no era jo sol. I per tant, en general, si eres conscient i responsable del que havies de fer i què se't demanava a la feina on eres, doncs havies de compartir-ho per força això, no? I per tant ens espavilàvem, cadascun en el nostre ram. I jo vaig trobar ajut immediat en el món dels mestres i de Rosa Sensat específicament, que em van ajudar molt. Sí, sí. Jo també vaig buscar ajuda concreta i específica en gent que em va donar aquesta ajuda que me va fer veure per on havia de plantejar les coses, què és el que havia d'ensenyar i què és el que no calia ensenyar. I a partir d'aquí vaig anar fent, no? Específicament, una persona sola, no te la podria dir. Va ser, simplement, a partir del meu interès i de les ganes de veure quina era l'orientació que havia de donar a la meva feina. Ja dic que

compartíem això, en general, molta gent que com jo doncs havíem entrat igual. Altres, per cert, potser ho tenien més senzill perquè ja eren mestres i jo he de remarcar que no era mestre. I per tant, llavors, venia més de lluny. Tot i que havia treballat amb nens ja, de sempre, i després ja em vaig espavilar a fer-ho també. I de fet, aquí a la ¿? vaig anar treballant amb el Joan que és ara el director i anava a la seva classe i jo aprenia amb ell i ell aprenia amb mi també. I l'ajudava. I així vaig veure què s'havia de fer.

E: Fent un intent de recordar tots aquests anys, què és el que tu diries que li donaves més importància quan vas començar i que ara ja no li dones importància, i ara li dones importància a una altra, com a docent?

P: Això seria llarg d'explicar.

E: Què és el que tu penses que llavors era el que et preocupava més i ara...?

P: Jo primer que tot, potser començaré dient el que ja considerava llavors i el que encara continuo considerant. Jo diria que és l'actitud que veus en el professor perquè jo ho recordo de mi mateix com alumne en els meus mestres que n'he tingut alguns de molt bons ja de petit, mestre d'escola, i jo sempre ho dic, jo recordo els mestres per com són, per com se't presenten davant i com et tracten no pas per com t'ensenyen o què t'ensenyen, per tant sempre he volgut ser bon transmissor i bon comunicador i bon educador més que un gran científic, un gran, diríem, explicador de coses. Tot i que li dono molta importància al saber i, per tant, has de saber i has de dominar allò que expliques, no cal dir, només faltaria, no? Però sempre poso en relleu això: l'actitud i les ganes. I que si no tens res dins és difícil que pugui sortir alguna cosa de profit. I, per tant, ser, ser autèntic i ser, davant dels teus alumnes que tu tinguis alguna cosa per mostrar i que tu siguis realment una persona adequada. Aquest camp de l'actitud és el que jo considero fonamental i ja ho considerava llavors. I ara crec que encara ho considero més. Altres coses del que em dius, en canvi, doncs, potser la relativitat de, diríem, del que és el coneixement del dia a dia i per tant del que has d'ensenyar. Que és relatiu, i que per tant això, doncs, fins i tot pot ser que sigui canviat en un moment determinat i hakis d'ensenyar alguna altra cosa dins de la mateixa disciplina o assignatura. Que per tant no és tan important això, tot i que ho és. No ho és

tant però ho és. De manera que la combinació entre el saber i el saber fer i el saber comunicar-se crec que seria la base. Jo crec que va per aquí.

E: Abans has dit que no havies fet doctorat. No sé si això vol dir que no fas investigació. Perquè la pregunta és si és difícil compaginar la docència amb la investigació.

P: Bé, això em farà parlar sobre més coses de mi. És a dir, jo toco moltes tecles i aquesta no la toco perquè en toco d'altres i potser és un problema de prioritats i un no ho pot fer tot. Jo he tingut sempre una vocació diríem també de sindicalista, diguem-ho clar, i per tant de gestor a la Universitat, i ja quan érem ¿?, no cal dir que ja la paraula ens porta molt enrere, no?...

E: Vau patir totes les vagues...

P: Jo les feia, jo les feia! Jo era un dels que les feien. Sí, perquè no hi havia ni sindicats en aquells anys i per tant érem coordinadors, hi havia coordinadores a Madrid. I ens fèiem un fart d'anar a Madrid a les coordinadores a portar la informació: si ara s'havia de fer vaga, si no se n'havia de fer.. I per tant, doncs, des del principi he tingut un cert protagonisme des del punt de vista de la lluita per millora laboral i per la cosa sindical a la Universitat i en la gestió, a més a més. No només en la cosa sindical sinó també en la gestió del dia a dia del centre. He estat també a la Direcció del centre durant uns quants anys de Cap d'Estudis. I això diríem que surt de mi, també. És un aspecte que no m'ha semblat que hagués de renunciar i m'ha impedit l'altre aspecte, l'aspecte diríem del treball meu més directe, més personal, també dins de la professió que és la recerca. I per tant la recerca no l'he fet, i l'he hagut de deixar, no perquè jo no em consideri apte per fer-la, se suposa que jo també la faria si m'hi hagués posat. Però no l'he fet. I en canvi, he fet aquesta altra aportació que segurament altra gent no ha fet, no? Per tant, no sé si és que s'hagi de comparar, no és una qüestió de comparar. Però la veritat és que he fet això. M'he dedicat a això. I he de dir que ara continuo dedicant-m'hi, no amb tanta força segurament com els anys primers perquè vaig tenir un avís de salut molt important i vaig tenir un infart que em va portar un any de baixa. Això em va fer reflexionar bastant sobre què és el que feia a la vida i per on anava. I per tant, he hagut de limitar i equilibrar una mica la feina. I a partir d'aquí he reduït

algunes activitats. És clar, les primeres no es poden reduir ni s'han de reduir, que són la feina de la classe i del treball que fas al dia a dia. Però aquestes altres que són més voluntàries les he anat reduint. De manera que ara, jo vaig ser durant molts anys el President de la Junta del PDI a la Universitat, quan érem ja de la Universitat de Barcelona i després de la URV, doncs també. I ara sóc una persona més que ajuda al Sindicat i a la Junta del PDI, però no dirigeixo, però no sóc cap de llista. Després també hi va afectar una altra cosa, segurament, en el fet de l'absència de recerca i és la categoria professional. És a dir, si som TEU, és a dir, nosaltres som Titulars d'Escola Universitària, com que no se'ns demanava explícitament, potser va ser això un element que no em va orientar directament, des del primer moment, cap a la recerca. Si hagués anat, diríem, o hagués treballat directament amb facultat, segurament això hagués anat molt diferent i m'hauria orientat d'una altra manera. Això també em va influir, tot i que jo, encara que fos així, jo instigava els altres companys que fessin la seva carrera i que fessin... no he dit mai que no s'ha de fer el doctorat ni que un no s'ha de dedicar a la recerca, al contrari, jo ho valoro molt, a més a més, precisament, perquè no ha estat el meu camp directe. De fet, ara he de dir-vos, molt en parèntesi, que, tot i que jo no ho he demanat, uns col·legues d'aquí del centre, que són d'un grup de recerca, que si els puc ajudar i que si vull entrar en el seu grup i els he dit que sí, de manera que ara començaré a fer alguna cosa de recerca dins d'un grup quan no ho havia fet fins ara.

E: Ara, passant ja al que és el dia a dia de les classes, la dimensió més didàctica: la planificació. Quan tu comences el curs, com planifiques la matèria, com et plantejes... ja sigui una matèria nova o no nova, és igual, però com te la planifiques?

P: Home, és diferent, eh? Si vols que parlem d'una cosa i de l'altra. Per exemple: si comencem per la nova, ara que us explicava de l'assignatura aquesta que estic intentant consolidar, la de Literatura Infantil, doncs m'ha suposat una feinada perquè, és clar, si s'ha de planificar i una cosa que no domines encara molt, no? I, per tant, tota l'ajuda que he tingut per part de l'Àngels, que és qui la feia fins ara, doncs és poca, no? I, per tant, arrel de moltes lectures, moltes preguntes a ella sobre com fa l'assignatura, que em deixi els seus materials, els seus plantejaments, discutia amb ella, és a dir, ha

estat constantment un diàleg amb ella. També he de dir, de passada, que tenim una relació privilegiada de gran amistat i això ho facilita tot. Per tant, ella m'ha donat tot el que ha volgut i jo li he preguntat tot el que he volgut i, en aquest sentit, ha anat perfecte. Una altra cosa seria que hagués una transmissió més formal i no tan íntima de relació humana, i per tant, m'hauria hagut d'escarrassar molt i de suar molt més. Si simplement et diuen de bones: "Ara has de fer aquesta assignatura i tu t'espaviles". Això no ho he passat mai, us ho he de dir.

E: Llavors la selecció de continguts ho has fet a partir de...

P: Sí, sí, i tant i tant... preguntant-li a ella què era l'important, quines eren les coses que s'havien de tocar, quins temes s'havien de posar i quins no, quines bibliografies, quines metodologies, com s'havia de tractar la gent, quines coses s'havien d'exigir a classe i tot. De manera que després, una vegada hi ets, tu ja fas les teves rectificacions o les teves reorientacions sobre el que consideres i continuo dient-li a ella: "mira, ara he fet això, a veure què et sembla". Però d'entrada aquesta és la planificació que he fet en aquest cas. En els altres... a veure, jo quan he estat fent... al principi, vaig fer molts anys Llengua Espanyola, aquí, després em vaig posar a Llengua Catalana i ara a Didàctica de la Llengua. Quan feia Llengua Catalana, segurament no era tant difícil de planificar perquè era molt estricte el temari que s'havia d'ensenyar i el nivell a què s'havia d'arribar. I per tant, teníem molta relació amb altres col·legues d'altres centres... que han trucat?

(es talla gravació)

E: Sí... comentaves que com hi havia un temari molt més estricte...

P: Sí, sí. I compartíem aquest temari perquè ja ens venia donat, perquè clar, tot això és el procés d'introducció del Català a la Universitat, perquè al principi no n'hi havia. I jo, de fet, sóc un bon exemple d'això, perquè jo no vaig poder estudiar català a la Universitat. Vaig haver d'estudiar-la a la branca de Filologia Romànica Espanyola. I després, vaig fer la catalana. Per tant, tot això va ser el procés de normalització, que jo sóc, diríem, un dels tants elements de normalització que hem tingut a la Universitat i en la meua pròpia carrera,

diríem, universitària, es pot explicar això. Per tant, estava molt estipulat això i no tenies una gran llibertat per dir: “doncs ara trauré això i trauré allò altre”. Més aviat, la planificació era no tant pel contingut sinó per la forma i la metodologia del treball i veure com t’havies de guanyar aquella gent que tenies davant teu... que al principi no era fàcil. La Joana és una, que segurament se’n recorda d’aquests anys que parlo...

E: ...amb nostàlgia. Era un moment molt especial. No sé si a tothom li passa quan recorda els seus anys universitaris, però era com a molt especial tot, no?

P: I aquella època era quan hi havia aquesta reacció de normalització que estaven duent a terme i la introducció de l’aspecte més didàctic perquè no es tractava només d’ensenyar llengua, que ja convenia perquè no se’n sabia, sinó de com havíem d’ensenyar-la, què havíem de fer amb els nens a la classe, i com havien de ser les metodologies de treball a la iniciació a la lectura, a l’escriptura, i tot això amb els nens. I això, en el seu moment, en la seva època, encara no ho fèiem prou. Va ser després que es va anar incorporant i ara ja ho fem, clar. És el que toca. I... què més? A veure, per la planificació, em preguntes? Com ho faig habitualment en començar? Revisant el que he fet l’any anterior perquè jo tinc una dinàmica amb mi mateix, realment, que em sembla curiosa, és a dir, jo em pregunto constantment el que faig a la classe. En començar, abans de començar-les i després. Com ha anat, què ha passat. I a partir d’aquí modificar allò que s’ha de modificar o continuar amb allò que sigui vàlid. Jo no sóc una persona de dir que ho canvio tot cada any. Allò que crec que és vàlid, que m’interessa, que veig que és eficaç, doncs ho mantinc. Però sempre dic que jo sóc una persona que no sé què vol dir avorrir-se en la feina i en la vida. I per tant, no m’avorreixo mai davant d’un alumne, davant dels alumnes, encara que sigui el mateix que l’any passat, perquè no és mai el mateix. I a partir d’aquí intento donar-li un caire nou i un caire diferent encara que sigui la mateixa explicació del tema de què es tracti, de català, de didàctica o del que sigui. I, per tant, el que busco a l’hora de planificar és aquells moments que has considerat interessants i plens de sentit perquè creus que valen la pena mantenir-los i si convé millorar-los. I aquells altres que no t’han donat prou resultat perquè potser eren un assaig que no ha acabat de consolidar-se, doncs provar de fer-ho d’una altra manera. Però d’entrada això,

en la línia de buscar cada vegada més la participació de l'alumne i que treballi millor i a gust i que aprengui més.

E: Si haguessis de descriure una classe típica, com la descriuries? És a dir, ja l'has planificat, ja l'has preparat i ara estàs dins de la classe.

P: La primera cosa que et voldria dir és els moments immediats abans d'entrar, perquè jo considero que... Jo abans de la classe, no accepto fàcilment que se'm molesti perquè estic molt concentrat en allò que he de fer, i a més a més, tinc uns certs nervis d'entrada, una certa tensió que conreo voluntàriament, a més a més, perquè considero molt important. Que no et passis, eh? Perquè si en trenta anys encara estàs nerviós davant d'un alumne, t'ho has de fer mirar, no?, segurament? En aquest sentit, ja veieu el que dic, no? una certa tensió que implica una màxima concentració, aquell desig de fer la feina bé i de veure què és el que has d'explicar, repassar allò que has d'explicar i veure si domines perquè no hi hagi un exemple que se t'hagi anat del cap o aquella referència bibliogràfica, o aquell exercici, aquella activitat que has de fer per veure que tot estigui com cal. I amb això vas a la classe, amb tota l'alegria, arribes, tanques l'aula i partir de quan tanques l'aula, jo crec que és el moment més feliç de la vida del professor, quan tanco la porta de l'aula i començo a treballar, perquè ets tu, llavors. Llavors, no és manera de donar les culpes de quan les coses no funcionen, que si el sistema, que si el pla d'estudis, que si la Universitat, que si la política, que si els companys que no m'entenen, que si els alumnes que no en tenen ni idea. No, no, no. Fora. Quan tanques la porta de l'aula, tu ets davant dels alumnes, ets tu qui pot fer les coses. I aquesta iniciativa, aquesta llibertat d'acció, és una cosa que no es pot pagar amb diners. I això encara ho tenim i encara ho hem de mantenir. Ho hem d'explotar al màxim, això perquè encara és de les coses que hi ha tantes i tantes feines que això no ho tenen i, per tant, som uns privilegiats en això. I per tant, dirigir la classe cap aquí, cap allà, fer aquesta activitat, fer l'altra, muntar-ho d'una manera, muntar-ho d'una altra, les explicacions, etc. Tot això és al teu abast! I, per tant, ets tu qui ha d'elegir-ho. I, per tant, és això, el goig de veure quan ho has elegit bé i et surt bé, doncs, surts amb una alegria immensa i estàs carregat d'energia per tot el dia. I quan no ha sortit bé, et preocupes per veure què ha passat perquè lògicament hi ha dies que passa... "Què ha passat avui?, com és que no

m'havia preparat prou?". A vegades és això, eh? Perquè dic que estic sempre davant del que toca, perquè jo podria dir, em sembla, amb tota modèstia, que no he anat a classe cap dia, mai a la vida, sense saber què he de fer, ni havent preparat la classe, allò de dir que un no sap que li tocava aquella hora i ha d'anar allà sense... no, no, no. Això ho consideraria gravíssim. Tot i que estàs preparat, hi ha alguns dies que no et surt bé pel que sigui. I els alumnes, a lo millor, no han captat, o tu creus que ells no han captat, però tu sí que saps què ha passat. Tu ets el primer que saps el que ha passat i com van les coses. Encara que no te les vulguis dir a tu mateix, tu ho saps. I, per tant, tu ets el primer autocrític si realment vols fer bé la feina, no? I, per tant, és qüestió d'analitzar què ha passat. Si no ha hagut res d'especial, doncs continues perquè segurament la vida també continua i tens una altra classe després, i altres feines i atendre els alumnes i el que sigui, no? Però sempre hi ha d'haver aquella tensió i aquella cosa. Jo us confesso que aquesta professió meva, nostra, és absorbent, ja ho sabem tots. No ho diré de memòria, de fa deu anys ni de fa vint. Ho diré d'aquesta nit passada, d'aquesta nit que hem passat. Jo, de vegades, em desperto a la matinada i el primer que penso conscientment quan em desperto i vaig al lavabo: "a veure les classes d'avui que toquen, quines són, he de fer això, he de fer allò altre..." I això em passa sempre a mi, és a dir, estem absorbits per la feina, literalment. Tenim el cap posat. I com que la feina és creativa, és interessant, és absorbent, doncs ens agrada i ho vivim, ho vivim així, no? Perquè un altre diria: "Què coi! La feina és un desastre!" Jo no puc dir que m'hagi cremat mai a la feina i això és un gran goig que tinc i crec que es podria envejar per part de molta gent que al cap de quatre dies que fan una feina, l'estan odiant i voldrien canviar. Però jo estimo aquesta feina.

E: Quan estàs a la classe...

P: Però no t'he dit prou què faig dintre la classe. És que me'n vaig...

E: Hem parlat d'uns moments previs, de preparació.

P: El que faig dintre.

E: Quan tanques la porta.

P: Sí, i què faig? A veure, el primer que faig, si són les primeres classes, és mirar la cara dels alumnes i aprendre'm el seu nom i demanar, encara que ara sé que molta gent no ho fa, les fitxes dels alumnes, per aprendre'm la seva cara i cridar-los pel seu nom. Això crec que és molt important. Segurament, fa molts anys, quan teníem 120 alumnes a la classe, aquestes aules que teníem més grans que després es van partir i era evident que no podia ser això, que no me'ls aprenia. Però ho procurava. Llavors, ja veia que era important. Però jo vaig començar amb pocs alumnes, quan érem a la vella, érem 20-25 alumnes i és clar, me'ls aprenia de seguida. Després vam passar una època molt turbulenta, de molta gent, de tres grups de classe de primer, que jo feia sempre primer, de 120 alumnes per classe, per tant, 300 alumnes cada any, terrible, no?

(es talla la gravació)

P: ...que si els sembla bé que la classe sigui participativa, que sigui... precisament, si és una classe de Llengua els dic sempre: "el que hem de fer anar és la llengua i no m'ho agafeu en mal sentit, eh?, però la llengua és la que hem de fer anar! Per tant, hem de parlar, i no jo només, vosaltres heu de parlar, heu d'intervenir". I el que m'interessa molt és saber quina dinàmica interna tenen ells si és que ja es coneixen d'altres anys, perquè jo els agafo a segon, per tant a primer no els he conegut i el que vull és veure com estan entre ells i quina relació hi ha, quins grups hi ha, si són participatius, si n'hi ha tres o quatre que parlen sempre i els altres no diuen mai res, ja veig de seguida qui són, i de seguida intento trencar això i fer que hi hagi una millor relació entre ells. Per tant, aprendre'm el seu nom, interpel·lar-los molt directament, fer-los veure que, amb tot el respecte, perquè si hi ha gent que no vol parlar, també ho puc entendre. Però jo els dic: "si us plau, que som a classe de llengua. Si en una altra classe et vols fondre i et vols amagar i simplement prendre apunts i no vols intervenir perquè et mata la vergonya, ho podré entendre. Però a classe de Llengua, per favor! Això ho hauràs de fer tota la vida, hauràs de parlar, no només davant de l'alumne, hauràs de parlar davant dels col·legues, als claustrats, amb els pares. Per tant, vinga! És que hem de fer anar la Llengua, per oral i per escrit. Bé, total que, procuro molt això

i per tant quan ja acordem finalment, al cap de dos-tres dies, les primeres classes, que ja acceptem el programa que els ofereixo a partir del sondeig previ, els faig un sondeig sobre com es troben sobre quin nivell tenen, i a partir d'aquí reprenem el fil que ells necessitin. I la dinàmica de la classe també l'hem acordada i els dic: "si us ha agradat ho fem així". I a partir que ho hem acordat, comencem. Llavors, el dia a dia, diríem, si parlem de com ho faig jo, diria: jo no sóc una persona d'explicar tot el dia, tota la classe. No sóc allò "bla-bla-bla" i ells apuntant. Tot i que puc tenir *làbia*, ja veieu que de vegades m'enrotllo massa. Però ja procuro, precisament no fer-ho. És a dir, parlar el menys que pugui, donar molt material a la classe i treballar sobre el material que dono. Un apunt sobre això de donar el material, si us interessa també ho diré: ja sé que això us sonarà estrany, però jo us confesso què faig. Si em pregunteu què faig jo us dic què faig. Jo porto, personalment, el material a la classe i no faig mai que vagin a buscar-ho a la fotocopiadora ni que paguin allà i ja està. Jo, de la meva dotació docent, modestament, la que tinc l'acabo de seguida. Clar, segurament em direu... i no faig pagar el que dono, jo ho dono i no només perquè sigui especialment, generós, que no sé si és una qüestió de generositat, sinó de didàctica. És a dir, de control del material sobre el qual es treballa, i que per tant que no pugui dir cap alumne que no té el material i que va anar a la fotocopiadora i no hi era i que... que no es pugui escaquejar, des d'aquest punt de vista. És més, perquè quedi clar que és així l'actitud, sempre nomeno un delegat o delegada de la classe que recull el material que sobra de gent que no ha vingut, de manera que la gent que no ha vingut sempre sap que tal persona té aquell material i el pot aconseguir. Fins i tot, la persona que és l'encarregada, a lo millor si és ella la que no ve, doncs ho guardo jo, no? Però, és a dir, el control del material és sagrat, si el material que fas servir val la pena i per això el portes. Per tant, això és fonamental per mi. I sobre el material treballem. I el treball pot ser múltiple. Procuro que sigui variat, que no sigui sempre igual, i per tant, un dia sigui individual, un altre dia sigui en petits grups, un altre dia sigui en grup sencer. M'agrada molt combinar-ho, i per tant, ara per exemple, aquesta assignatura de què us parlo, de Primària, són quatre hores a la setmana. Doncs en tinc una dilluns, dues seguides dimarts i una altra dijous. La de les dues hores seguides, l'aprofito perquè hi pugui haver un tipus d'activitat molt més pràctica. I a partir d'aquí, l'habitual, és reunir-los en petit

grup, donar una feina a fer, que ells la vagin fent, jo vigilant mentre la fan, vaig per les diferents taules en grup, discutim la jugada, els vaig donant orientacions, van fent, i quan han fet pausa o no, depèn del temps que tinguem per fer-ho. I després, quan està la cosa ja madura, llavors parem i, llavors, fem el gran grup i discutim la jugada: cada grup diu el que ha fet i jo porto el que a mi em sembla i entre tots ho anem dient. De manera que m'agrada molt que participin i que parlin, no que parli jo només. I per tant, doncs, dono peu a això. Jo crec que això és important i no cal dir quan és classe de Llengua. Ja no pretenc dir que totes les classes s'hagin de fer així. No pretenc dir res, jo, ni donar lliçons a ningú de com s'ha de fer la classe! Jo només us dic el que faig jo.

E: Utilitzes algun tipus d'ensenyança virtual?

P: No. I ho vull fer, ho vull fer, eh? Però encara no ho he fet.

E: Has provat diferents metodologies? O aquesta que ara has explicat és la que utilitzes i ja està? O optes per aquesta perquè hi ha alguna altra que has provat i...?

P: No, perquè aquesta em sembla variada i, a més a més, em sembla que és la mateixa matèria en si que ensenyo. Perquè si fos una altra assignatura, hauria de pensar i rumiar en aquesta previsió que em deies de tipus de planificació prèvia que és el que se diu més, no? I per tant, jo he reflexionat bastant, a fons, amb els anys que porto fent aquestes assignatures sobre què és el que convé més. Tot i que us he de dir que observo que l'alumne de vegades, contràriament al que pugui semblar, no és prou, diríem... no va prou d'acord amb la proposta aquesta que els fas de la metodologia participativa perquè de vegades els resulta més còmode un tipus de plantejament més tradicional i que no hagin d'opinar ni hagin de dir res, i apuntar i apuntar. I això, a mi, em rebenta! No per mi mateix que ja veig que la metodologia no sigui prou adequada en general, sinó perquè l'assignatura meva, concretament, no ho comporta fàcilment això. I per tant, no compliria el que he de complir amb els objectius de la matèria. I per això, insisteixo molt a sacsejar-los i desvetllar-los perquè realment treballin, intervinguin i parlin i discuteixin i escriguin i... és clar, si no es fa així trobo difícil que es pogués fer d'una altra manera.

E: Ja sortim de la classe. Acabem les classes i anem a l'avaluació. Què és el que avalues? Com ho fas?

P: L'avaluació, la veig com una continuació natural de la feina que s'ha fet. És a dir, jo no he fet mai a la vida un examen posant una cosa rara que no hagi explicat mai a la classe. Mai a la vida no ho he fet mai, ni crec que s'hagi de fer.

E: Però, això vol dir que fas examen?

P: Vull dir que faig examen i que faig altres coses, ara ho diré, sí. Us explico de segon i de tercer, que són les claus de la meva feina, a part d'aquesta d'infantil que us he explicat... us explico el que faig a segon i el que faig a tercer. Perquè crec que ha de ser variada, això ja ho dic d'entrada. Que no és només una sola manera d'avaluar. La primera avaluació és la diària, és el dia a dia, és fixar-se amb la gent, és veure com intervenen, com treballen, si et vénen, si no et vénen, amb les fitxes i amb l'observació. Ahir els ho deia, ahir era la meva última classe i els ho deia: "no us penseu que no us hagi controlat, jo, eh? Perquè no us passi llista". No se m'acut mai passar llista, però jo, mentalment, sí que passo llista i sé qui és cadascú. I això ho puc dir. I per tant, com que sé qui és i què han fet, jo el que els demano, a mesura que anem treballant a la classe i que hem anat fent les coses, els exercicis i les activitats, com que no hi ha mai prou temps per fer tot el que un vol fer i el que et demana el programa, sempre els dic que fora de l'aula, a més a més, es poden fer coses. No els obligo a fer, però les dic sempre. Quan acabem una part del tema, o el tema sencer dic: "Escolteu, hem vist això a la classe, per tant, entreneu-vos fora de la classe fent aquest tipus d'exercici. Porteu-me'ls, us els corregiré i us els tornaré i veureu què és el que valoro i què és el que heu fet bé i què no heu fet bé". I això, hi ha gent que ho fa i hi ha gent que no ho fa, lògicament, no? Bé, lògicament ho haurien de fer tots, però dic "voluntàriament" i la gent s'ho pren com el que és: voluntari. Vaig seguint això durant tot el quadrimestre i, prèviament, és clar, això ja els he explicat abans com serà, ja els ho he dit tot. Això ho fem perquè els ho he dit en començar. Això que quedi clar, que no és una sorpresa final. I, a segon, havent fet tot aquest plantejament, l'avaluació final és un examen, és una prova. Aquesta prova, és una prova una mica *sui generis*. Si em permeteu l'explico breument; potser em tireu els plats pel cap

perquè em direu que això no... Però jo l'explico tal com és i dic el que és. Aquest examen és un examen, que aparentment pot ser tradicional o semblar tradicional, però no té gaire cosa de tradicional. Com que el treball a la classe ha estat sempre, sobretot, de raonament, de discussió, de debat, d'intervenció constant i de pràctica aplicada d'allò que hem treballat, la Llengua ja s'ho porta, és clar; l'examen també és així. L'examen és pràctic, és d'aplicació, és de treball directe, d'expressió sobre casos concrets dels diferents elements del temari. I per tant, doncs, l'examen és amb tot el material de què puguin disposar, i poden portar tot tipus d'apunts, de llibres, del que vulguin, l'examen com que és molt aplicatiu i molt pràctic, doncs no ha de tenir necessàriament una limitació de temps, de dir "de 10 a 12", "de 12 a dues". I per tant, lluito i cada any intento guanyar a lluita perquè em concedeixin una hora tranquil·la en una aula tranquil·la que ningú hagi de fer servir durant aquell matí. I per tant, si m'han assignat de 12h a 14h, vaig al Cap d'Estudis i li dic, al vicedegà, li dic: "que m'ho pots canviar, si us plau?". I començo a les deu. Començo a les 10 i no dono límit de temps. La prova no té límits de temps. Considero que ja prou nervis té un quan fa un examen considerat tradicional, com per que a sobre hi hagi limitació de temps. Ja sé que té una raó de ser, la limitació, ja ho sé. Però jo crec que aquest tipus d'examen que faig demana una certa distensió que no tindriem si hagués una limitació de temps, i per tant, els dic que cadascú ha de treballar al seu ritme habitual. I lògicament, hi ha gent que en dues hores acaba i no hi ha cap problema, doncs se'n va i ja està. I n'hi ha que necessiten tres hores i n'hi ha que necessiten quatre, i n'hi ha que en necessiten més de quatre. I a partir d'aquí, jo els hi dic, en broma, que és clar, l'arròs no ens el portaran a l'aula a l'hora de dinar. Però alguna vegada m'ha passat que hem arribat a els quatre, de 10h a 16h. Alguna vegada, algú, però no en general. Sempre hi ha algú que s'encanta, que va al seu aire tranquil·lament, que ara surt al lavabo, ara surt a fumar, torna, i va fent, i va llegint i va consultant i va escrivint i es va cansant... Fins i tot, diu que no ha tingut prou temps, o que està molt cansat i que no sap ni el que posa ja, també us ho dic. Però bé, ho faig així. Prèviament els hi dic el sistema de puntuació de l'examen. Els dic que una part important de l'examen, com que som a Llengua, consistirà en la correcció en l'expressió escrita, que descompten uns punts, i aquests punts es valoren. I a partir d'aquí, corregeixo amb tota cura aquesta prova, perquè suposeu que

m'han escrit molt, tot i que els dic que no va a pes això, no és una qüestió de tants folis, tanta nota, però que valoro el que hagin dit i la qualitat de la seva explicació. I a partir d'aquí, faig les correccions a l'examen i poso les indicacions perquè jo, aquell examen, enlloc de posar una nota a la porta... que trobo que ara, a més, darrerament, ja sabeu que tenim aquesta idea que la gent considera que és un atemptat a la intimitat personal i professional, de dir: "jo he tret això, he tret allò". Vull dir que ningú té perquè saber-ho. Per tant, ara ja fa molts anys que no ho poso això. I per tant, el que faig és cridar-los al despatx i tornar-los l'examen comentat. Els faig seure aquí, com vosaltres, se'l miren bé, miren si estan d'acord amb el que els poso i com els he avaluat. Demano que mirin si m'he equivocat o no en l'atribució de la nota, i al final, quan veuen que estan d'acord, posem la nota. I torno l'examen, el torno. Perquè considero que els ha costat de fer, ja dic, que en alguns casos més de tres hores, potser, i que els ha de servir per l'endemà i per l'any que ve i per quan sigui, i per tant el torno. Hi ha gent que no ve. Llavors, si no ve, és clar, no vaig darrere a donar-li l'examen. Suposo, llavors, que ja saben la nota o me la pregunten pel passadís i els hi dic: "home, vine que te la donaré". I llavors vénen i la torno. Això a segon, però a tercer: considero que són els mateixos alumnes i que ja han vist una forma d'avaluar i llavors en fem una altra. A tercer, no avaluem amb prova; no fem prova escrita. El que fem és un treball d'intervenció amb grups reduïts que preparen, discuteixen, exposen i redacten un tema de Didàctica de la Llengua, a tercer. I per tant, grups de quatre. I a partir d'aquí, la meva feina és molt de seguiment, de consell, de cadascun dels temes que hem triat, els ofereixo un ventall de temes. Cada grup es constitueix com a tal i tria un tema en començar tercer. I aquest tema que trien, jo els dono un temps determinat, en què jo explico uns temes que ells no han triat, per donar temps a preparar-se'ls. I una vegada han passat, per exemple, tres setmanes, un mes, comencem l'exposició dels temes que han triat cada grup. El grup té constantment la vigilància, el consell meu. No els deixo, de dir: "tal grup teniu tal tema i tal dia exposareu i s'ha acabat". No, no, no. Vull dir, que jo els crido, els porto aquí, els dic: "el tema com va?". Els dono material sobre el tema, bibliografia, altres temes d'altres anys, perquè vegin com han anat i a partir d'aquí, discutim el tema, discutim què explicaran, com ho faran, com ho explicaran. I quan arriba el dia ho fan. I quan ho han fet... dura tres dies, és a

dir, va per setmanes, tenim tres dies a la setmana. Expliquen el tema i no el porten escrit, no me l'han de donar, perquè suposem que el tema el fem entre tots. L'han exposat, i tots, com que hem anat allà, no amb cap idea d'apuntar res, sinó a col·laborar i a treballar el tema tots plegats, el tema l'hem enriquit tots: ells, els altres companys que escolten i jo mateix. Per tant, al final, ha quedat enriquit. El tema, que ja ha quedat enriquit perquè un d'ells sempre es dedica a apuntar el que passa a la classe, doncs entre el que hem explicat i el que hem apuntat del que ha sortit a la classe i tot, llavors és quan el redacten, quan l'han acabat d'exposar. El redacten, me'l porten, el reviso perquè hi falta coses o no està ben expressat i una vegada està ja ben revisat i acabat, l'editen i l'últim dia de classe, enlloc de fer la prova final, fem la trobada final. Llavors, cada grup porta un plec de temes que repartim a tothom, i aquell tema que s'ha exposat el repartim a tothom, de manera que al final tothom s'enduu, doncs, si són deu temes, deu temes, deu totxos de temes que espero, per això ho fem, que els serveixi per quan aniran a la feina i quan vulguin treballar el teatre a l'aula o el joc o la gramàtica o el que sigui, a l'aula. I això és el que fem. Normalment, he de dir que la correcció d'un sistema i de l'altre m'ofereix més suspensos a segon que a tercer. He de dir que a tercer és difícil que puguin suspendre si han treballat d'aquesta manera. I això, també em fa rumiar a vegades si el sistema és prou adequat quan veig que hi ha gent en algun grup que no ha treballat prou i potser es mereixerien no continuar, diríem, l'aprovació d'aquell tema. Però no sol passar. No sol passar. A segon, en canvi, lògicament hi ha gent que no supera i que suspèn. També he de dir, de passada, que no sóc una persona de suspendre, diríem, per sistema. Però quan cal... vull dir, la persona que jo suspenc, segurament que s'ho mereix, perquè no tendeixo a suspendre així com així, però sí a valorar el que et facin. I sobretot, des del punt de vista de la Llengua, jo els dic que jo no ensenyo Llengua ara, ensenyo Didàctica. I per tant, la Llengua ja l'han fet a primer i, si la porten suspesa, el primer que els dic és que sense saber Llengua és difícil saber ensenyar com ho ensenyarem. I per tant, els ofereixo unes hores extra de classe de millora, de suport, perquè dominin millor la Llengua i fem durant dues hores a la setmana, tenim un horari, i treballem la Llengua, la gent que vol venir. Perquè llavors no em poden argumentar que no dominen prou la Llengua quan fem l'examen, i per tant, els penalitzo si no em fan bé la llengua.

E: En general, diries que estàs satisfet del rendiment dels alumnes?

P: Progressivament, no tant, perquè veig que no treballen prou i això ho comentem molt amb els col·legues d'altres assignatures, que som companys i anem sovint aquí al restaurant i ho diem molt darrerament això. L'alumne penca poc, penca poc i s'esforça poc, i a partir d'aquí això m'entristeix però no em crema com per dir que s'ho faci i és igual. Em preocupa i intento sacsejar-los i fer veure que s'han d'esforçar, que les coses no són fàcils i que la feina que els espera, precisament aquesta, la d'ensenyar a llegir i escriure a nens petits, ja m'explicareu, és difícilíssim i que han de veure que s'han d'esforçar al màxim per veure que el nen treballi perquè no és una cosa que naturalment els vingui tant de gust com fer altres coses a l'escola, i no diguem fora de l'escola. Per tant, que la mentalitat de l'esforç, em preocupa molt que no l'estem tenint. I la gent que ve ara, aquestes darreres promocions, no vénen amb aquesta formació i això m'amoïna molt i em preocupa, i intento lluitar amb això, tot i que sé que no és fàcil de vèncer.

E: El que és qüestió de didàctica ja la deixem estar. Ara, unes opinions i unes valoracions més generals. Què és el que diries que és el que t'agrada més i el que t'agrada menys de la docència, com a professió?

E2: N'has parlat d'alguna cosa...

P: Sí, sí...

E2: Que t'omple molt. De l'autonomia, de la llibertat, de la creativitat, de la feina, tot això...

P: Sí, el que passa és que ara, no sé, si m'ho pregunteu així, jo tinc potser una certa obligació de dir alguna cosa més íntima. És que jo crec que l'educació és molt important i per tant ensenyar, el fet d'ensenyar, que algú aprengui perquè tu treballis amb ell, i que ell aprengui, jo ho veig com una cosa sagrada, i per tant, això m'agrada. Saber que influeixes en algú i que aquesta persona podrà fer bé la feina seva i podrà formar-se perquè tu l'has influït. I aquesta feina individual, diríem molt *reveladora*, de la personalitat dels alumnes, de les persones que tens davant teu, això és molt important. I el que no m'agrada gens, això m'ho fas rumiar ara... el que no m'agrada, el que no m'agrada de la docència... Bé, hauria de sortir la meua vena diríem, lluitadora. És que sinó, no

m'atreveixo a dir coses que siguin directament més personals de l'aula. Les condicions en què ens movem, com a professors i com a professionals i, per tant, aquest vaivé constant dels canvis de reformes, de plans, aquest no saber ben bé per on anem, aquesta cosa... Això és el que normalment no ens agrada a ningú. I a partir d'aquí, que ens perdem tant i tant en discussions estúpides, administratives, sobre si aquella plaça surt, si aquella llei, sobre si aquella norma... i aquelles reunions interminables als Departaments i tot això, això em carrega tant. A tots, ens carrega segurament. I tu ets directora del Departament, no? Què t'he de dir? Però, això em carrega molt, tot i que sé que és important i que no *defugeixo* això, eh? No és que digui que no s'ha de fer. Però ens perdem molt en això i ens hauria de preocupar més això que estem dient avui aquí.

E: Pel que ens paguen, no?

P: Exactament. Millorariem la nostra feina tots plegats. Cadascú la pròpia perquè crec profundament en la responsabilitat individual. No és allò de dir: "És que aquí tots, entre tots, aquí...". No, no, no. Cadascú ha de respondre del que fa i ell és el responsable del que fa. I, a partir d'aquí, com millorar-ho entre tots perquè si ens reunim una colla que fem una feina semblant, doncs devem tenir unes coses a compartir i alguns neguits. I si això que estem parlant avui, fos una cosa més habitual de conversa segurament millorariem i tu m'ajudaries a mi a millorar una cosa que jo no sé fer i jo potser t'ajudaria en alguna cosa a tu. I en aquest sentit, potser això ho estem descuidant. En canvi, ens fan ocupar en coses que realment no són tan importants. I això sí que segurament s'hauria de dir.

E: En general, gairebé la puc contestar jo per tu, però la contestes tu: estàs satisfet de les classes?

P: Jo vinc il·lusionat cada dia a treballar.

E: Fins a quin punt creus realment que un professor pot influir en els alumnes, en la manera que els alumnes puguin entendre la seva futura professió, la formació global dels alumnes?

P: L'altre dia va venir un grup d'alumnes de primer de Primària a entrevistar-me, així com vosaltres, però per una altra cosa més modesta, per un treball que els demanava la Conxa. I van escollir el cinema com a mitjà educatiu. Sabien que jo em dedico al cinema també i em van venir a entrevistar. Llavors, portaven un llistat de pel·lícules de tema educatiu perquè opinés sobre què em semblava aquest personatge, aquest protagonista, aquest conflicte, com es resolia, què es deia en aquella pel·lícula.

(sona el telèfon, es talla la gravació)

P: Doncs us deia això del treball...

E: Que tenien un llistat de pel·lícules...

P: Sí, les pel·lícules típiques de tipus educatiu: *El Club de los Poetas Muertos*, *Hoy empieza todo*, *Ser o no ser*, en fi, totes aquestes, *La lengua de las mariposas*. Per tant, tu em preguntaves si influïm o no influïm. Algunes d'aquestes pel·lícules, d'una manera exagerada i segurament molt pel·liculera expliquen això i diuen això. Però jo ho crec i per tant, m'ho fas rumiar perquè ho he dit recentment. Jo crec en això, el caràcter encara potser idealista o romàntic del que és la influència que exercim les persones sobre les altres persones, encara que no ho vulguem reconèixer fàcilment i a vegades la influència sigui a vegades més inconscient. Jo ho reconec de mi, dels que m'han influït a mi, jo suposo que, modestament, dec influir també en els que m'escolten, d'alguna manera i per tant, crec en això. Ells diuen el Currículum Oculito, dintre de la seva expressió en el treball que m'han enviat després i m'ha fet gràcia llegir-ho. El Currículum ocult, potser no ho voldrem dir, potser no ho voldrem admetre, però és això que queda més endins, i dir doncs, "jo no recordaré...", diran potser molts alumnes dels que he tingut, no recordaran si jo els ensenyava la neutra d'una manera o els ensenyava d'una altra. No importa ara això. Però sí que ha degut quedar algun pòsit de com els tractava. L'altre dia els ho deia a la classe perquè treballàvem una cosa que s'hi adeia de poder-ho comentar això. I jo deia: "És important distingir en els alumnes la persona que sempre ha de quedar-se al marge i ha de ser el màxim de respectada i d'estimada i de valorada. I allò que fa la persona que, si a vegades no ho fa bé s'ha de dir que no ho fa bé, i per tant, els actes és una cosa, però la

persona sempre l'hem de deixar al marge, i sempre sagrada, perquè fem una feina de millorar la persona a través de l'aprenentatge i a través de l'educació. I per tant, una cosa és ser rígid i ser estricte i ser just amb allò que no fa bé, perquè precisament parlem d'ajudar per millorar perquè si no ho fa bé, doncs, li hem de donar eines perquè les millori aquelles coses que no fa bé. I una altra és sempre el bon tracte, l'amor a la gent que tens davant, perquè estàs ajudant-los, i això ho crec, sí, sí.

E: Quina opinió tens del que és la formació que està donant la Universitat en general, i la teva Titulació en particular?

P: La meva Titulació?

E: La Universitat... los *derroteros* que porta la Universitat.

P: Buf! Això és molt ampli. I segurament no sóc la persona prou indicada per dir-ho. Jo el que sento és una mica la línia del que dèiem abans, del que ens agradava i el que no ens agradava. Jo crec que almenys, en la nostra facultat, que som, si ens ho creiem de veritat, d'Educació i de Psicologia, hauríem de capgirar alguns determinats plantejaments i prioritats que tenim sobre allò que fem i allò que ensenyem i hauríem de dedicar-nos més a aquesta atenció individualitzada, a aquest desig d'intervenir en la millora de les persones que tenim davant que s'han de dedicar després a fer la feina tan important que tenen. I això creure'ns-ho de veritat i, per tant, accedir a un treball més humanista. Jo crec en això, un treball més humanista de l'alumne, que en el fons t'ho diuen els més desperts o els més sensibles t'ho diuen directament, i els altres potser no t'ho diuen però ho senten així i a vegades, si no ho fem prou pensem que la nostra feina ja ha complert, simplement fent la nostra classe el millor que hem pogut i ja està, sabent que ells són grans i adults i ja estan bàsicament formats i no els hem de formar nosaltres com a persones. Però jo crec que hi ha encara una feina a fer en aquest sentit, sense falsos paternalismes, que tampoc no és el cas, no es tracta de ser pares de ningú aquí. Però sí som gent que incidim en una formació que tindrà una repercussió evident dintre del camp a què ens dediquem, no? I per tant, doncs, hauríem d'insistir en aquest aspecte, en aquest aspecte formatiu i d'atenció humanista a la persona que tens davant, a més a més de l'estudiant. En aquest sentit ens falten eines de formació de tipus formal i altres de tipus informal. En aquest

sentit jo ho crec així, per això ho faig, no ho dic de paraula. És a dir, si he muntat un Cine-Club, si ara m'he posat a les Jornades és perquè crec que hi ha una feina que s'ha de fer de treball més directe, de relació més directa amb l'alumne, d'escoltar-los més directament, què és el que volen, per on van els seus desigs, les seves frustracions, diríem, professionals, de veure si realment surten ben formats o no i què és el que volen i el que no oferim, potser. I sentir-los més, escoltar-los més i ajudar-los, a més a més de dintre de la classe, també fora de la classe i oferir eines d'aquest tipus perquè la formació global sigui més completa. I jo, modestament, ho transmeto a través del cinema, i per tant, fem la sessió del cine club. I allí d'una manera oberta sense cap voluntat de donar crèdits a ningú ni tenir cap premi ni cap càstig de res, simplement anar allí a parlar i anem a discutir allò que ens ha semblat i a sentir i a compartir uns sentiments i unes emocions que hem tingut. I, a partir d'aquí, jo crec que això, el contacte aquest entre alumne i professor distès, informal, sense esperar res a canvi un de l'altre, això forma també, i coses d'aquestes n'hauríem de tenir més. I la facultat hauria de dedicar-se també a aquestes coses, també, eh? No dic que hagin d'abandonar el que és fonamental, que sóc el primer que també sé que hem de complir fent-ho. Però això, ho descuidem i la relació humana, és molt important, i nosaltres ens ho hem de creure això, que som en una facultat que som. I aquesta despersonalització i aquesta massificació i aquesta cosa, diríem, purament estricta de dir: "Doncs vinga, ara la classe que hem viscut més tradicional, més massificada i més massiva i més impersonal..." Doncs, jo crec que no ens convé per a res.

E: Això ho dius per aquesta titulació que es dedica a l'educació o es podria traslladar també a altres titulacions de la Universitat?

P: Jo tinc, a l'assignatura de Cinema, gent que em ve d'altres titulacions i veig amb sorpresa i amb molta alegria que aquesta gent, que no tenen això, perquè nosaltres ho procurem i tenim modestament algunes eines aquí a la facultat i pensem que hi han de ser, i potser les hem de potenciar. Però és que en altres facultats no tenen ni això, no? I quan vénen aquí, es queden una mica així sorpresos, no? de veure que les classes facilitem al màxim i demanem que intervinguin, que parlin, que puguem compartir experiències sensacions, emocions, i el món de les emocions és un món totalment vedat al que no sigui

un camp com el nostre. I per tant, ho veuen amb curiositat i s'hi abonen, fins i tot, de moment hi ha una retenció i una inhibició lògica perquè no s'esperen que els demanis això. Però després veuen que això és interessant i s'hi posen i t'ho diuen que a això no hi estan acostumats, sobretot a la necessitat de buscar eines d'expressió i de comunicació que siguin diferents d'aquelles que són les que han tingut i han après en les seves carreres, diríem, més tècniques, més escèptiques. Jo sé, per altra banda, per col·legues d'aquestes altres especialitats i centres que també ho faciliten això ara. Concretament tinc companys a l'ETSE que això sé que ho fan, i que, en petits grups, el que fan és intentar formar-los des d'aquest punt de vista de les tècniques de comunicació: quan han de fer les reunions amb la gent, amb els treballadors, amb les fàbriques, els equips de direcció, quan han de fer una recerca, el que sigui, no? I en tot això, ja hi van entrant en aquest sentit. Però jo crec que encara els falta i que hem d'anar més per aquesta línia perquè l'alumne ho reclama i se sent mancat en aquest sentit: que saben molta física, molta matemàtica, molta electrònica, molta informàtica, però potser no saben ben bé com tractar les persones. En aquest sentit tenen aquest handicap i el demanen.

E: Amb el col·legues, amb els companys d'aquí de la facultat, penses que estan en la mateixa línia de la teva preocupació, vull dir, que hi ha aquesta sintonia amb tots els col·legues o no?

(es talla gravació)

P: Això que em preguntes... sí, és clar. Jo procuro ser company dels companys i m'amoïna això a vegades perquè sempre he dit que si vas a un centre i has d'amagar-te de segons quin company perquè no li vols dir "bon dia", malament. Jo crec que puc dir que no m'ha passat mai, això i que sempre he pogut dir "bon dia" a tothom. Dit això, doncs, vull ser company dels companys i m'agrada dinar amb ells, m'agrada xerrar amb ells, a veure què diuen, què fan i per on van. I, per tant, percebo aquestes inquietuds, potser a un nivell diferent, a la seva manera, tots plegats, però ho compartim molt això, bastant, vaja, almenys en el nucli amb què em moc més habitualment. I per tant, doncs també compartim crítiques a una manera de treballar i de fer, a vegades molt, molt...

com ho diríem... des del punt de vista de la cosa formal, de la cosa oficial, de les juntes de facultat, de les normatives, tot això que a vegades, en la línia que dèiem abans, que se'ns escapa per aquí, segurament aquella potència i aquella energia que hauríem d'aplicar a aquestes preocupacions que avui us manifesto jo. Però jo crec que en part sí que es comparteixen, i per això em sento acompanyat; no em sento una persona rara, perquè crec que són preocupacions que hem de compartir la gent que ens dediquem a això. Hi ha gent que no està tan predisposada en aquest nivell, però hi ha gent que sí. Per tant, això m'anima i crec que cadascú, a la nostra manera perquè tenim la nostra personalitat diferent i un ho expressa d'una manera i l'altre ho expressa d'una altra, però perceps que hi ha aquestes ganes d'arribar més a l'alumne, de treballar millor aquests aspectes que de vegades descuidem i que som conscients d'on som i realment que estem formant. També percebo un cert desànim, darrerament, a mesura que anem fent-nos grans i que veiem això que us deia abans de passada, que notem que l'alumne no ve amb prou predisposició a treballar, i per tant, hi ha gent que això s'ho agafa per la brava. I darrerament noto companys i amics que es posen nerviosos amb això i que diuen que el que fem aquí és regalar-ho tot, que no som exigents i que aquí la gent no penca i que el que hauríem de fer és, el primer dia quan arriben, regalar el títol, si només volen el títol, que en el fons vénen a això i que, per tant, no... no... Hi ha gent una mica amoïnada en aquest sentit. Però no deixa de reflectir aquesta mateixa preocupació per recuperar, diríem, unes coses, uns valors, unes activitats que potser no fem prou bé. I això també ho veig. I ho comparteixo, vaja...

E: I ja, per acabar, estàs en algun projecte d'innovació? Has dit que...

P: Sí. Ara, darrerament, que encara no et sé dir quin és... Sé que parlen molt sobre aquests aspectes de comunicació i d'observació de l'aula i d'observació de l'alumne. Sé que van per aquí. I l'àmbit de la Llengua que, clar, lògicament és important dins d'aquest projecte. La raó de perquè no m'ho van dir em sembla que puc entendre que és que quan es va formar el grup, va ser justament l'any en què jo estava de baixa per malaltia. Llavors, ja no em van avisar. I quan vaig tornar ja estava constituït i ja no vaig dir res, evidentment, no sóc qui per dir res. Però ara han vist, en el dia a dia de la feina, que l'àmbit de

la llengua és important de poder tenir gent també, i m'ho han demanat i ara m'hi posaré. De tota manera, jo tinc altres feines i els he dit que siguin pacients perquè jo, de cop, ara... Ja us he explicat que vaig tenir un avís seriós de salut i que això m'indicava que m'havia d'organitzar millor la vida i també la feina, i per tant, si tinc una tendència natural a dir que sí i a no saber dir gaire que no, doncs és clar, em plouen les coses i al final peto.

E: Has d'aprendre a dir que no...

P: Sí, sí. Estic aprenent-ho. A mi em preocupa molt...

E: Jo, quan feia la tesi, m'ho plantejava molt que havia d'aprendre a dir que no perquè sinó la tesi no sortia!

P: Doncs sí. N'estic aprenent, i ho dic amb goig perquè no ho he après encara del tot però ho estic aprenent del dia a dia. I és clar, aquí, és una ocasió per poder-ho fer, dir: "eh, vindré, sí, però respecteu-me, el meu ritme és el meu i no us penseu que a partir d'ara tindrè les 24 hores per vosaltres".

E: Molt bé, amb això sí que hem acabat. Moltes gràcies.

P: De res, dona...

E: No, moltes gràcies perquè... realment, és veritat, perquè el cert, és que amb les entrevistes que estem fent és allò que dius: "Hi ha gent que val la pena, encara, per moltes crítiques que hi hagi".